

Волинь як ворота для ідей протестантизму: у Луцьку відкрили конференцію до ювілею Реформації

Волинь стала воротами, через які ідеї Реформації, руху, що змінив світ, проникли в Україну . Вплив протестантизму на розвиток цивілізації та його поширення на Волині обговорювали у рамках науково-практичної конференції у стінах одного з луцьких вишів, повідомляє volynnews.com.

Про це йшлося під час міжнародної науково-практичної конференції «Реформація та поширення протестантизму на Волині», присвяченої 500-літтю Реформації 26 жовтня у Луцькому національному технічному університеті. У конференції взяли участь науковці з Рівного, Львова, Острога, Кременця, Новограда-Волинського, Харкова, Бреста (Білорусь).

Конференцію проводить кафедра гуманітарних наук і права. Доцент кафедри, кандидат історичних наук Михайло Костюкзначив, що 31 жовтня виповнюється 500 років, відколи католицький священик Мартін Лютер оприлюднив 95 тез, які започаткували величезний суспільний процес у Європі та у всьому світі, що дістав назву Реформації. Ідеї Реформації стали проникати у тому числі в Україну, а Волинь стала воротами, через які ідеї протестантизму проникли на територію України.

Є цікаві аспекти поширення та утвердження протестантизму в Україні та на Волині, зокрема, його рання хвиля, що припадає на XVII століття, принесла формування громад соцініан, що відзначалися навчальними закладами. У містечку Кисилін на Волині заснували одну з найкращих соцініанських шкіл, що дістала статус академії, і якби не репресивна політика Речі Посполитої, могла б перетворитися на один з перших вишів в Україні. Наступну хвилю протестантизму принесли у XIX столітті німецькі поселенці-лютерани. Наприкінці XIX – на початку XX століття відбулася пізня хвиля протестантизму, що був представлений баптизмом, адвентизмом, п'ятдесятництвом, єговізмом. Ці пізні течії пустили коріння в регіоні в міжвоєнний період та навіть у радянські часи знаходили способи функціонування та залучення до своїх лав нових прихожан. Науковець зауважив, що подекуди трапляється неадекватне висвітлення історії протестантизму та діяльності протестантських організацій. У рамках конференції науковці матимуть змогу подискутувати, а за підсумками заходу планують

видати збірник матеріалів.

Під час підготовки конференції організатори співпрацювали з міжконфесійним комітетом з відзначення 500-річчя Реформації. Спільно вдалося реалізувати ідею відкриття пам'ятного знака з нагоди 500-річчя Реформації поблизу колишньої лютеранської кірхи та будинку пастора.

Проректор з науково-педагогічної роботи Сергій Шимчук зазначив, що традиційно основними релігійними течіями на Волині та в Україні були православ'я та католицизм, але розглядати культурну та історичну спадщину регіону неправильно без врахування протестантизму як потужної релігійної течії. Саме протестантизм, з його слів, мав великий вплив на розвиток України.

Заступник голови Волинського обласного міжконфесійного комітету з відзначення 500-річчя Реформації Віталій Ляснік розповів, що за рік, відколи він займається відзначенням цього ювілею, він виявив, що недостатньо знає історію. На історичній Волині насправді було багато цікавих історичних подій, і те, що нині в регіоні є чудові навчальні заклади, університети, є

одним з наслідків впливу Реформації на суспільство. Він наголосив, що важливо донести людям знання про п'ять стовпів Реформації, тому що це ті речі, які є практичними і впливають на усі сфери життя.

Голова Волинської обласної організації Національної спілки краєзнавців Геннадій Бондаренко зауважив, що Реформація продовжує змінювати світогляд. Він розповів, що новий підхід до вивчення історичного процесу називається психоісторія. Він має на меті довести, чому люди поведуться так, а не інакше, чому Мартін Лютер так впливав на людей та їхню поведінку, і чому його ідеї досі мають вплив. В історичному пізнанні з'явилося спрямування, що вважає, що потрібно враховувати долю людини як історичне джерело.

ВОЛИНСЬКІ НОВИНИ

Голова Волинського обласного об'єднання церков євангельських християн-баптистів Ярослав Троць розповів, що як християнин дуже любить та поважає освіту і переконаний, що освіта і релігія повинні йти поруч. Він відзначив, що у центрі уваги зараз повинен бути не Лютер чи міжконфесійний оргкомітет R500, а істина.

З його слів, протестантизм не був створенням нової релігії, це було встановлення та проголошення важливих принципів та правил, без яких не може існувати християнський світ. Ці принципи – «тільки Писання», «тільки Христос», «тільки благодать», «тільки Богу слава», «тільки віра». Отже, протестантизм – це не нова релігія, а момент, коли люди повернулися до основ життя. Служитель зауважив, що Україна нині має найбільш лояльне законодавство у сфері релігії, свободи віровизнання, а проведення цієї конференції означає, що Бог діє у нашому місті. Ярослав Троць висловив сподівання, що конференція допоможе розбудовувати Україну і стояти на

основах, про які говорив Мартін Лютер.

Гість з Канади, провінції Британська Колумбія, пастор Віктор Гіллзізнався, що завжди намагається, слідом за Лютером, стояти на платформі Божого Слова, що є основою Реформації. Він відзначив, що у Біблії є багато пророцтв, і те, що ми бачимо сьогодні, є справдженням цих пророцтв. Пастор розповів, що Мартін Лютер не хотів створювати власної церкви. Він побачив, що церква його часів відхилилася від Біблії, і його завданням було повернути її на рейки Божого Слова. Віктор Гілл наголосив, що Реформація не закінчилася, вона триває. Між першими та останніми розділами Біблії розгортається драматична боротьба добра зі злом, і в останніх розділах ми бачимо, що Бог є переможцем. Господь створив досконалий світ, але не створював роботів: Він дав людям прав вибору, ми можемо обирати, коритися йому чи ні. Пастор побажав, аби присутні частіше звертали увагу на Біблію.

Першим у рамках конференції виступив професор кафедри журналістики Харківського національного університету Максим Балаклицький, презентувавши тему «Європейська Реформація як цивілізаційний рух». Він повідомив, що нині християни є найбільшою релігійною групою в світі, становлячи 31,2% світового населення. Серед християнських конфесій найбільш чисельною є католицизм (53% від загальної кількості християн), протестанти становлять 34% вірян, православні –12%.

Науковець нагадав, що офіційним початком Реформації називають 31 жовтня 1517 року, коли доктор богослов'я, августинський чернець Мартін Лютер повісив на дверях університетської церкви оголошення, у якому запрошував студентів до академічного зібрання, щоб обговорити проблему індульгенцій. Несподівано для нього та сучасників ця внутрішня академічна подія викликала шалений інтерес і протягом лічених тижнів уся Священна Римська імперія «загуділа», громадськість на всіх рівнях жваво відгукнулася на подію. Протягом одного покоління ситуація змінилася рішуче, дотепер перекроївши релігійну карту Європи. Наприкінці XVI століття, ще за життя Лютера, вся

Північна Європа стала лютеранською, а окремі частини – кальвіністськими. Третьою конфесією було англіканство, що народилося раніше від Лютера та було національною релігією Англії, згодом поширившись у колонії Британської імперії, особливо в Африці. Попри те, що протестантизм мало межує з територією тогочасної Речі Посполитої, частина руської шляхти у певний період пройшла через захоплення кальвінізмом.

Максим Балаклицький також продемонстрував результати дослідження, відповідно до якого серед 20 країн з найнижчим рівнем корупції 13 є протестантськими, 4 – католицькими та 3 – з іншими релігіями. Переважають протестантські країни і в рейтингу держав з найвищим рівнем соціального розвитку. Зі слів науковця, протестантизм вплинув на розвиток бізнесу, освіти, реабілітував родину (на противагу середньовічному ідеалу християнина як ченця). Він зауважив, що Пересопницьке Євангеліє перекладали з лютеранського примірника, як і Острозьку Біблію, низка письменників-будівничих української думки були залучені в коло ідей протестантизму.

Наступною виступила кандидат філософських наук, доцент кафедри гуманітарних наук та права Луцького національного технічного університету Оксана Сільвестрова щодо філософських аспектів становлення протестантизму.

Джерело: volynnews.com